

YATAY ANALİZ

Karşılaştırmalı Tablolar Analizi

Bir Ltd. Şti.
(31.12.2019 Tarihli Mali Tablolar)

Düzenleyen : **Gürol DEMİR – Finansal Danışman**
Rapor Tarihi : **06 Haziran 2022**

1. GİRİŞ

Bir Ltd. Şti. (Vergi No: 123 456 7890) nezdinde 31.12.2019 tarihli bilanço ve gelir tablosu üzerinde yapılan karşılaştırmalı tablolar analizi (yatay analiz) çalışması bu raporun konusunu oluşturmaktadır.

İşletmenin birbirini izleyen dönemlerindeki mali tabloların karşılaştırılarak, kalemlerin dönemler arasında gösterdikleri değişmelerin analizine karşılaştırmalı tablolar analizi denir.

Yatay analiz de denilen bu yöntem, bir işletmenin iki dönem arasındaki değişimini göstermeye yarayan dinamik bir analiz çeşidi olup işletmenin kendi içinde analiz edilmesini sağlar, rakipleri ile karşılaştırma imkânı vermez.

2. VERİLER VE ANALİZ ÇALIŞMASI

Analize konu 31.12.2019 tarihli bilanço ve gelir tablosu üzerinde yapılan karşılaştırmalar sonucunda; tüm kalemlerde bir yıllık dönem içinde meydana gelmiş artış ve azalışlar ile bu değişimin yüzde olarak ifadesi rapor ekinde yer almaktadır. (*Ek-1 Bilanço Değişimi, Ek-2 Gelir Tablosu Değişimi*)

Bu değişimlere, sadece tutar veya sadece yüzde açısından bakılması, değişimin işletme açısından öneminin gözden kaçırılmasına veya gerekenden fazla önemli görülmesine neden olabilir. Karşılaştırmalı finansal tablolar analizinde hesaplanan değişimler hem tutar hem de yüzde olarak dikkate alınmalıdır.

Yorumda, öncelikle “*Hangi kalemlerin yorumlanması gerekir?*” sorusunun yanıtı önemlidir. Öncelikle bilançoda ve gelir tablosunda dikkat çekici bir tutarda ve yüzdede değişim gösteren kalemlere yukarıda olduğu gibi yoğunlaşmak gerekir.

Dikkat çekici yüzde oranının belirlenmesinde, finansal tablolar enflasyonun bozucu etkisinden de arındırılmalıdır.

Yüzde Ölçütü

Analize konu mali tablo tarihlerine göre bir yıl içerisinde yurt içi üretici fiyat endeksi (Yİ-ÜFE) %7,36 oranında değişim göstermiştir. Önemli yüzde oranı olarak %10 kabul ettiğimizde; pozitif değişimlerde (enflasyon oranı + %10 =) %17,36 ve azalışlarda %10 oranı kullanılacaktır.

Tutar Ölçütü

Tutar ölçütü, işletmenin ölçeğine göre belirlenecektir. Bilanço kalemlerinin değişiminde işletme ölçeğinin %2’si (binde ikisi), gelir tablosu kalemlerinin değişiminde ise %1’i (binde biri) ölçüt olarak kullanılacaktır. Bu şekilde bulunan ölçüt 100.000 TL’den küçük ve 10 milyon TL’den büyük olamayacaktır.

İşletmenin ölçeği; net satışlar ile aktif toplamının aritmetik ortalaması alınarak (4.971.457.358,42 TL olarak) hesaplanmıştır.

Buna göre, artışlarda ve azalışlarda; bilanço kalemleri için 9.942.914,72 TL ve gelir tablosu kalemleri için 4.971.457,36 TL ölçütü kullanılacaktır.

3. ANALİZ ÇALIŞMASININ YORUMLASI

İşletmenin mali durumuyla ilgili kalemler olarak; hazır değerler, ticari alacaklar, stoklar, maddi duran varlıklar, mali borçlar, sermaye kalemlerindeki değişimler yorumlanır. Faaliyet sonuçları bakımından gelir tablosundan brüt satış kârı, olağan kâr, dönem net kâr kalemlerinin yorumlanması gerekir.

Karşılaştırmalı tablolar analiz tekniğinde bilanço ve gelir tablosundan kalem yorumlamanın yanında kalem etkileşimlerinin yarattığı faktörlerdeki değişmelerin yorumlanması da yapılabilir. İşletmenin gelecekteki mali durumu ve faaliyet sonuçları bakımından net çalışma sermayesi, kapasite, borçlanma kapasitesi gibi konulardaki gelişmeler, yorum yapılarak tahmin edilebilir. Örneğin, net çalışma sermayesindeki gelişmeleri tahmin etmek için dönen varlıklardaki değişme ile kısa vadeli yabancı kaynaklardaki değişme karşılaştırılabilir.

Mali tablolar üzerinde yapılan “*Karşılaştırmalı Tablolar Analizi*” aşağıdaki gibidir:

Hazır Değerler Artmıştır

Hazır değerlerin artması, işletme için alternatif zarar oluşturma riskini ve likit değerlerini ticarete fazla kullanamama durumunu gösterse de bu durum azalışa göre daha uygun bir duruma işaret eder. {Artış: 231.101.667,46 TL (%41,32)}

Ticari Alacaklar Artmıştır

Ticari alacakların artması, işletmenin alacaklarının tahsilinde problem yaşadığını, bu problemlerin işletmenin nakit döngüsünde sıkıntıya sebep olacağını, işletmenin rekabette geriye düştüğünü gösterebilir. "Alınan çekler" de ticari alacak olarak değerlendirilmiştir. {Artış: 565.962.535,74 TL (%117,69)}

Senetsiz Alacaklar Artmıştır

Senetsiz alacakların, senetli alacaklardan daha fazla artması, işletmenin alacaklarının kıymetli evraka bağlı olmadan arttığını ve nakde dönüşlerinin daha zor olduğunu ifade etmektedir. Bu durum, işletmenin alacak kalitesinin düştüğünü, rekabet gücünün ve pazarlık gücünün azaldığını, daha fazla taviz vererek iş almaya çalıştığını işaret edebilir. {Artış: 565.124.358,40 TL (%117,52)}

Satılan Malın Maliyeti Artmıştır

Satılan malın maliyetinin, net satışlar artışından fazla artması, işletmenin maliyetlerinde sıkıntılar yaşamakta olduğunu, sektörde yaşanacak bir fiyat rekabetine karşılık veremeyecek durumda olduğunu veya teknolojisinin yetersiz olduğunu bir göstergesidir. İşletmenin kredilerinin sıkıntıya düşmesi konusunda bir erken uyarı sinyali olarak yorumlanabilir. {Artış: -1.439.012.331,09 TL (%34,40)}

Faaliyet Giderleri Artmıştır

Faaliyet giderlerinin, net satışlar artışından fazla artması, işletmenin pazarlama ve satış, Ar-Ge ve genel yönetim giderlerine sektörün üzerinde harcamalar yapması anlamına gelmektedir. Bu da özellikle ilgili departmanlarının doğru çalışmaması demektir. İşletmenin dış kaynak ile bunları kompanse etmesi ile sonuçlanabilir. Bu da finansman giderlerinin artması anlamına gelmektedir. {Artış: -304.950.997,29 TL (%53,64)}

4. SONUÇ

Yorum, tamamen analistin işletme, sektör ve mali tablolar ile ilgili bilgi birikimine ve deneyimine bağlıdır. Yorumun belirli bir kalıba sokulması önerilmemektedir.

Mali tablolara ilişkin dipnotlar, teknik nedenlerle bu aşamada analiz kapsamı dışında bırakılmıştır. Varılan kanaatin doğruluğu için bilanço ve gelir tablosu dipnotlarının da göz önünde bulundurulması gerekecektir.

Bu koşullarda yapılan “*Karşılaştırmalı Tablolar Analizi*” ve karşılaşılan sonuçların yorumuna raporun önceki bölümlerinde yer verilmiştir.

Gürol DEMİR
Finansal Danışman